GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a esc de 2 ori: Mercurea si Dumineca's, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 58. Brasiovu 9 Augustu 28 Iuliu **1871.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

75—1871.

Comitetulu conducatoriu

pentru serbarea intru memori'a lui

Stefanu celu mare*).

Comitetulu conducatoriu pentru serbarea intru memori'a lui Stefanu celu mare are onórea a insciintiá prin acésta pre onoratulu publicu romanu, ca elu s'a mutatu cu residinti'a la Cernautiu in Bucovin'a in 1 Augustu st. n. a. c., incependu aici pregatirile necesarie pentru serbare, despre a carei realisare nu mai póte incapé nici una indoiéla. Se róga asia déra, cá tóte corespondintiele, precum si listele netramise inca indereptu, fia ele si desierte, se se adreseze catra: Pamfiliu Danu juristu, Cernautiu (Csernovitz, Bucovina).

Comitetulu conducatoriu róga inca una data, pe p. t. dómne, domni si familii, cari voiescu a partecipa la serbare, cá in interesu propriu se binevoiésca a lu insciintiá pana in 10 Augustu st. n. a. c.

Cernautiu in 1 Augustu 1871.

Ioane Slaviciu, presiedinte.

E. Lutia, secretariu.

Adunarea gen. a Asociatiunei

trans. romane, pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, tienuta in 7—8 Augustu st. n. in Fagarasiu.

Fagarasiu 7 Augustu. Adunarea generale anuale a 11-a se tiene in sal'a cea mare din fortareti'a Fagarasiului, pe care comandantele generale imperat. o a lasatu la dispositiune cu tóta placerea pentru dilele de siedintia.

Escel. Sa dn. presiedinte Lad. B. Popp impedecatu prin starea sa de reconvalescente, ne potendu -si intrecurma cur'a sa, in sensulu statuteloru presiedinti'a trece la illustr. sa dn. consiliariu de curte cav. Iacobu Bologa. Domni'a sa fù intempinatu la venirea sa de catra poporime, cu mare caldura si cu banderiu, éra sér'a cu serenada. Astadi la 9 óre dn. v.-presiedinte invitatu de catra una deputatiune alésa din sinulu adunarei, primitu la intrare intre aplause, a deschisu siedinti'a cu unu discursu, carele a produsu in ascultatori impresiunile cele mai binefacatórie. Respunsulu demnu de acelu discursu fù datu de catra rev. sa dn. vicariu Ioane Antonelli. Dupa compunerea biroului din 3 secretari ad hoc, presidiulu puse obiectele la ordinea dilei conformu programei.

Din districtulu Fagarasiului si orasiu au incursu oferte la fondulu asociatiunei **3265** fiorini val. austr..

In memori'a fericitului Alduleanu adunarea -si a descoperitu dolíulu seu prin scalare.

Disertatiune prea bine simtita despre cultura audiramu dela dn. protopopu I. Popescu, éra erudita istorica — monografi'a Fagarasiului de dn. vicariu Antonelli. A trei'a disertatiune a dlui profesoru Petrescu din Fagarasiu se citesce pre candu se scriu acestea. Spiritu calmu, pacinitu. Ordine perfecta! — —

Brasiovu 8 Augusta 1871.

Fratiloru romani!

Se ne ajutamu, ca ne va ajuta si Dumnedieu!

Astadi in 8 publicamu in finea Fóiei: „Deschiderea subscriptiunei la institutulu de creditu si economii „**Albina**“ primitu eri in 7, unu presemnu si acesta, ca apunendu fatalulu numeru 7 jidanescu, cu pasulu acesta amu si intratu in 8 numerulu celoru 8 fericiri pentru mai bun'a stare materiale si prin acésta pentru inaltiarea prosperitatei nationale intru tóte, prin ajutoriulu, ce se deschide, sateloru, corporatiuniloru si privatiloru din viéti'a acestui institutu, scosu cá printr'o minune din dificultatile seculari si presentatu astadi publicului, cá sei dè nutrementulu, din care i se va nutri tocma sórtea lui.

Amu intratu in optu fericiri de mai buna stare a poporului:

I. Pentruca, cine nu va spera fericire din acestu institutu, candu elu e intreprinsu de cei mai probati si mai abnegati barbati ai poporului romunu, cu unica intentiune salutaria, de a sacrifica pentru a scapa pe poporu de camatariele cele nimicitórie ale jidaniloru, cari sprijiniti in ecsecutarile traficeloru loru despoiara si pana acum multime de familie cu camatariele de mosii si averi?! „Albina“ le va intinde imprumute, 6—8 la suta, si le va face si inlesnirea, cá se platésca imprumutulu luatu dela dens'a si cu tirait'a, incatu in pucinu timpu se-si póta vedé mosiele scóse din detorii, ma si inmultite si restaurate cu ajutoriulu acesta.

II. Alta fericire se nasce pentru comune si corporatiuni, cari din lips'a baniloru perdura din mane mosii feliurite, nepotendu depune pretiulu la vendiare, cum lu depunea jidanii séu alti ajutati prin institute de ale loru asemenea; pe viitoriu „Albina“ le va indulci si acésta sórte, numai se se scóle fiacare de dominétia, nelasandu pamentulu a li se lua din mani din lips'a concursului, care li se inlesnesce.

A III-a fericire si inca mare, ca-ce bietulu agricultoru séu tieranu nu va avé trebuintia se amble multa lume imperatia, pana se-si capete unu imprumutu, care e intetitu alu face, cá se nu -si pérda mosiea, pentruca, institutulu „Albina“ va avé reuniuni tienutali de creditu pe totu loculn, unde se voru afla partasi mai multicei, si fiacine póte in curundu si fara spese ingraunatórie se-si ajute nevoiei, si apoi pe lunga interesu se replatésca din capete in rate catu póte pe anu, séu in anuitati.

A IV-a fericire e spiritulu, ce sufia din bas'a acestui institutu, celu mai puternicu motoru de a redica fruntea cea umilita a isolatului poporu, familiarisandulu prin potérea cea eficace a reuniuniloru tienutali la intreprinderi in folosulu seu publicu si privatu.

A V-a fericire se afla in reinviarea concordiei, -si a solidaritatei unei séu mai multoru comune, cari vrendu a-si inflintia la olalta scóle bune si institute de cultura potu afla ajutoriu cu mille sprea-si cumpera mosii cu venitu securu pentru institute, mosiele totu crescu in pretiu — ér' replatirea capitalului li se inlesnesce prin rate anuali, binefacatória inlesnire si midiulocu de inaintare si in cultura!

A VI-a fericire este cultivarea terenului economiei nationale, scapandulu de esploatatiune straina; elu a fostu de totu parasitu, dér' fara pecatu mortale in contra conservarei proprie nu lu mai potemu lasá tielina, ca-ce voimu a ne arbori la reformele si institutiunile nóue economice, voimu a viia si a ne ajuta cu impruntate poteri, a trai cá natiune.

A VII-a este sosirea imperatiei creditului pentru poporulu agricolu prin punerea in viétia, a acestui institutu. Ferice de elu dér' si de cei ce voru ajuta institutulu. Nici o intreprindere nu prosperéza fara creditu; creditulu la timpu e mai puternicu in afacerile comerciali, industriali, agricole si economice decatu banulu. Creditulu de pana acum alu poporului agricolu a fostu nulu, de acea a fostu impreunatu cu una cameta pana la 100%. Acum cu 6—7 la suta -si póte descanta de norocu! Tatameu e si pana adi in dulce memoria la parochianii lui rebrisioreni, pentruca i si creditá la timpu, candu le crepá vreo vita tragatória s. a.; si recompens'a i era, ca pelunga interesu toti ar' fi saritu in focu pentru densulu; sciu unu casu, candu nu avù in paratis pentru unu bou surpatu in muntele Berlea, dér' dorendulu anim'a i a oferitu unu juncanu, cá se lu injuge impreuna, si omulu dupa aratu si strinsu ei oferi celelaltu bou pentru binefacere la timpu, ér' tata se multiumi cu 2 oi. Catu ar' fi perdutu bietulu plugariu fara creditu si ajutoriu! Esta e folosulu fundamentalu celu apromite institutulu „Albina“, déca vomu alerga cu totii cu capitalia a i ajuta realisarea, pelunga folósele, ce le voru trage partecipatorii.

A VIII-a fericire e corón'a, e basea avutii prin economia. Pastrarea e celu mai bunu castigu, dér' pastrarea mai secura si inca cu castigu e reinnoirea bunei stari a popóreloru. „Albina“ va representa si cassele pastratórie petutindenea; banii veduvei si ai palmasiului, cari castigati prin crunta sudóre stau legati in carpe séu ascunsi in locuri nesecure, se voru primi cu camata de catra acestu institutu pela tóte reuniunile, pelunga securitate si cu camata. Éca institutele, care imbogatira pe Angli'a ne zimbescu pe fruntea plutonicei „Albina“. Adaugemu la acesta fericire tóte celelalte avantage ale acestui institutu, a carui prosperare va fi prosperarea nóstra, pentruca din venitulu lui va esi cate o binefacere nationale de mare pretiu, cum vedemu, ca esu pentru altii din ale loru.

Bucurative si ve veseliti, dér' invetiati romani, invetia poporule dosedite a cunósce ce anima binevoitória si calda bate in corpu de romanu pentru tene; convincete odata, ca numai si numai dela romanu poti astepta adeverat'a ta fericire si a fiiloru tei, pre candu altii aini -si batu capulu cu anii, facundu calculi, cum se te despóia de tóte averile, de tóte aventarile.

Fratiloru romani cu avuti cu seraci!

Dupa apelu si publicatiunea din finea Gazetei de adi e deschisa subscriptiunea la actiuni si se inchia in 10 Oct. Se ne asociamu dér' cu totii fara osebire de locu la acestu institutu, unde nu e vorba de sacrificiu, ci de asecurarea capitalialoru cu folóse de cautatu. Se dovedimu, ca romanulu se scia entusiasma pentru institutiuni nationali, dela cari depinde bunastarea nationale.

*) Stimatele Redactiuni romane suntu rugate a o reproduce. —

Se resune, fratiloru colegi, si tóta pres'a romana de aceste VIII fericiri, ca-ce ne va deobliga, dér' va deobliga si recunoscienti'a posteritatei, care va adora concerturile animeloru romane la crearea de institute pentru fericirea poporului. Asia se fia! Ve róga! — Red.

Serbarile nationale anumitu cele germane se facu adi cu tóta ostentarea de entusiasmu pentru unitatea, concordi'a si superioritatea nationale si in Austri'a. In Brünn se adunara dilele aceste reuniunile gimnasticiloru, si serbarea se inaltià la culmea entusiasmului unitatei nationale atatu in vorbiri, catu si in toaste. Germanii in Austri'a nu voru cede supremati'a, ér' luandulise, ei se voru alipi de germani. Acesta e intielesulu realu alu serbarei demustratórie, ca germanii suntu uniculu poporu, care tiene una a remané in culmea destineloru popóreloru austriace. 300 de telegrame ii salutara din tóta Germano-Austri'a, apoi laudele resuna acum prin diurnale, ca nemtii demustra lumei, ca numai loru li se cuvine primatulu.

Vomu vedé pe junimea academica, in ce apa se va adapa la mormentulu eroului Stefanu, si déca va insufla respectu cu solid'a si romanésc'a ei manifestatiune. Eu m'asi multiami, candu si ar' da man'a preste mormentulu eroului, jurandu: „ca voru lucra, cá tóta lumea latina se fia solidaria pentru aperarea intereseloru nationale politice ale romanismului, orunde va mai fi nedreptatitu", si la acestu juramentu conjurandu se invite tóta junimea de ginte latina din lume, formandu lig'a eterna licita a romanismului. —

Orlatu 25 Iuliu 1871.

Multu On. Die Redactoru!

„Nu forti'a bruta, ci inteligenti'a desvoltata prin scóla, face superioritatea, libertatea, independenti'a, unitatea si marirea unei natiuni." —

De nou mi se oferesce momentulu, a relatá publicului lectore, ca multu ecsaminat'a probitate si aspiratiune a romanului spre cultura, se intrupéza pre di ce merge, in tener'a lui generatiune.

Aspiratiunea, trabantata de zelu, voli'a si ardóre dupa frumósele proprietati ale culturei rationali moderne, o manifesta, si nesuiesce a o manifestá cu tóta ocasiunea, atatu generatiunea adulta catu si cea minoréna.

Acesti doi factori, nu ne insemnati dupa rolulu ce lu ocupa, sub form'a instructiunei moderne binesistemisate si tiptilu pipaite garantéza, ma asecuréza pre conducatorii, educatorii si calausii loru, ca voru se formeze de basa a actiunei loru lupt'a consciintiei de sene, si a continuitatei de dreptu . . . ce pretende un'a natiune plina de viéti'a, inse vai! lovita in dosu si pre facia mai de tóte calamitatile intrigante.

Soliditate, avantagiu fratiloru dela instructiunea popularia si cultur'a nationala, si vomu trece in venitoriulu celu mai de aprópe chiaru si de indicele minunatului capu de opera alu legei de instructiune.

Dovad'a nedisputabila o justifica intre altele ecsamenele semetrali de vér'a, cari cu pucine esceptiuni decurgu spre bucuri'a si asteptarea generala.

O insufletire, mai multu, o incredere firma insuflà mus'a romana si estu anu prin rostulu teneretului in 22 si 23 l. c. publicului presente la ecsamenulu scólei capitale romane din opidulu nostru.

Acestea dile, proprie ecsamenulu de vér'a de catuva timpu incóce forméza totu anulu epoca in analele istoricului scolasticu; pentruca, dómne; dulce si sonoru mai e echulu limbei matre rostite cu precisiune de pre bancele scolarie chiaru si de elevi neromani; ce contrastu, frantura, rumpere de audiu, tortura etc., cum rationéza binesimtitorii s'au auditu, mai unu seclu de germanisare intre parietii acestei scóle istorice de trista reminisciintia.

A disparutu in parte spiritulu germanisatoriu cu dureróselei consecintie din centrulu fostiloru granitiari — de si cam greu —. Óre spiritulu cautei actuale se lu sufere ai obnubil'a de nou? se astepte cu indiferinti'a fatalulu momentu de comunalismu in scoli? trecutulu se nu fi combrobatu indestulu ce insemnéza educatiunea aina? ce venáza? ce scopu are? O nu! si éra nu! asia mi se pare.

Pre voi ve vedu frati granitiari versandu publice lacrime la audiulu instructiunei in limb'a vóstra matre, articulata de voci inocente. —

Se nu abusezu de patienti'a, voliu a fi mai obiectivu. Vorbésca faptele. — N'a strabatutu bine la audiulu scolariu, ca ecsamenulu in scurtu va urma, si entusiasmulu loru prevestea marea solemnitate. Semnu invederatu alu triumfului. Sosesce diu'a asteptata 22 l. c. n. si cu ea ocasionalmente d. inspectore cercuale din Sibiiu Wilbelm de Hochmeister. Impreuna cu publiculu interesatu intramu pre la $8^1/_2$ a. sub auspiciulu Minervei in sal'a anumita. Faciele inocentiloru pareau palide, dér' surisante. Dupa rugatiunea indatinata se ecsaminara de catra dd. invetiatori clase dupa clase. Respunsurile eleviloru din obiectele prescrise, cam dificile etatii si judecatii loru, urmara in ordine. Durat'a ecsaminarii de $5^1/_2$ óre a tóte 4 clasele, cu pucina esceptiune satisfacù publiculu asistente, convingundulu si astringundulu a eschiamá, ca instructiunea n'a perdutu din vedere scopulu.

Cá documentu acestei asertiune, servésca spresiunea nepartiala a d. de Hochmeister, care surprinsu de resultatulu ecsamenului in charti'a sa din acea di multiumesce inserisu directiunei scolastice pentru onórea neasteptata, carea ia oferitu ocasiunea a se bucurá de escelentulu resultatu alu ecsamenului, . . . „mich aufrichtig zu freuen, über das ausgezeichnete Resultat", . . . pre care corpulu didacticu intre referintiele cele mai nefavoritórie le a ajunsu . . „das bei den ungünstigsten Verhältnissen . . . erzielt haben." . . .

Cu acest'a publiculu se retrase multiumitu, éra elevii ingrigiati de pronunciarea sententiei in diu'a urmatória, carea are a declará fiacarui partea meritata. —

Nóptea vine, Morfeu -si revarsa preste mentile obosite dulcele somnu, cá recercate cu mai multa vivacitate si potere se póta incoroná diu'a urmatória inchiarea anului scolasticu, di remarcabila in viéti'a scolariului si invetiatorelui consciintiosu.

In diu'a de 23 c. orisontele se iluminà, si lustrulu festinului scolasticu cresce cu presenti'a d. prota I. V. Rusu, care diu'a precedente absentà din cause nedelatuvere, fiindu suplinitu de d. catechetu localu.

Dupa „Te Deum" in numeru considerabilu cu dd. prota Rusu si Hochmeister in frunte intramu la loculu destinatu, unde tribunalulu consciintiei invetiatoresci avea a enunciá confidentialu in facia on. publicu si a parentiloru verdictulu bunu — reu — dupa meritulu eleviloru.

Ceremonialu indatinatu precese; vocea inocentiloru redica pietatea festinului cu cantulu beser. bine ecsecutatu. Urmara declamatiuni, disertatiuni in limba romana si germana intretiesute de cantu nationalu. Anume: Dorulu meu de Tautu; das schönste Lied, de Vulcanu tradusu de Fischer; Patri'a, Mihaiu si Engelu despre Mihaiu, oratiune ocasionala cu devis'a: „Scóla, si ér' scóla, pentruca fara scóla, si crescere nationala nu este mantuire pentru romanismu, si cine cugetu astadi altmintrea, este séu amagitu, séu amagitoriu."

Se prelegu clasificatiunile, si premiaza elevii mai deligenti si meritati. Observu in legatura, cá d. de Hochmeister fù generosu si distribuí cá premiu 5 fl. v. a., care generositate si patienti'a de 2 dile, i a castigatu titlu la multiumirea si recunoscienti'a nóstra.

D. prota Rusu cu cunoscutai datina, multiumesce corpului didacticu, care a luatu asupra-si cea mai grea meseria, de succesulu instructiunei, oftandui curagiu si perseverantia pre terenulu culturei. Imbarbatéza scolarii la zelu, frecuentare regulata si emulatiune. Indemna pre parenti, si of. com. a fi conscii la misiunea loru, a usá de tóte mediale, cá acestu paladiu se fia bine adiustatu, regulatu frecuentatu, pentruca lips'a de carte la noi romanii e mai simtita cá ori unde. Cu cantarea docsologiei, festinulu scolasticu se finesce, ducundu unulu fiacare cu sene placute suvenire. —

Scól'a are caracteru publicu. Instructiunea se predà in 4 clase cu 3 despart. de 4 invatiat. ordinari si 1 catechetu. Contingentulu pruncilor de ambele secse, ce datoriau a frecuentá scól'a astu anu in sensulu legei, a fostu 207, din cari s'au inmatriculatu la inceputulu an. scol. 72, si ecsaminatu cu finea an. 40, au desertatu déra 32, si remasu fara instructiune de totu 135. Cam multu. Ce e de facutu inse, candu se recerca tóta posibilitatea garantata de lege, se aducu concluse preste concluse, pre candu ecsecutiunea a conto lui „Ticalosu Mari'a Ta" adecuéza.

Preste totu plus minus au frecuentatu scól'a publica 72 romani, 10 germani, 2 maghiari; sum'a 84.

Acestu reportu, mi amu tienutu de datorinti'a alu comunicá in sperare, ca anulu ce vine si incepe cu 1-a Octobre n. va imbracisia mai multu contingentu din anii obligamentului, convingunduse odata parentii de familie, ca pruncii prin scóla, carte si invetiatura, se facu ómeni luminati, intielepti, cu aspiratiune de unu venitoriu mai fericitu cá alu loru.

De proprietariulu edificiului scolariu (deja resnullius), reparatur'a lui (deja inclinatu spre ruina), recuisitele instructiunei (deja lipsescu multe), cum si de prea modestele salarie inv. (deja intre 400 si 200 fl. v. a.) mi reservu dreptulu, cu alta ocasiune procsima.

Primiti rogu Die Redactoru profundulu respectu si consideratiunea, ce ve datorescu.

Papiu m/p., direct. si inv. prim.

Orlatu 3 Aug. 1871.

In 1 l. c. n. avuramu rar'a fericire a binevenţá pre d. colonelu br. de Ursu si pre d. capit. Bradu, in midiuloculu nostru. Misiunea dloru fù oficiósa. Comitetulu adica, cu 1 Aug. incepe activitatea prescrisa de statute, proprie de conclusele procesului din 8 Maiu a. c. asupra terenului instructivu din intréga legiunea I romana. DD. colonelu si br. Ursu cu capit. Stanciu pleca din Sibiiu spre Brasiovu; dd. capit. Bradu si maioru Novacu (teneru) spre Hatiegu, in calitate de comisari, cu scopu si misiune a pune in notiune pre respectivele comune fóste granitiaresci, de fasele fonduriloru si a realitatiloru etc.; a arondá senate scol. comunale, a luá notiti'a de stadiulu edificialoru scolarie, de proprietatile loru, de personalulu invetiatorescu, si subsistinti'a cum si cualificatiunea lui; a indemná pre ómeni se imbracisieze scól'a, carea singura e mantuitória, cum si ai capacitá asupra referintieloru si conditiuniloru concese de inaltele locuri in favorulu loru, cu privire la partea averei pana acum, — in cestiune pendente — neresolvata.

Acest'a inalta misiune aici la noi o indeplinira dd. col. Ursu si cap. Bradu, in tóta formalitatea, lasandu dupa sene placute suvenire; ér' nóue datorinti'a si obligatiunea ale pofti barbati'a, energi'a, incoronate de succesulu celu mai stralucitu pre calea inceputa.

Acést'a m'amu simtitu datoriu, Die Redactoru, a vi o comunicà spre sciinti'a, ruganduve a luá notiti'a in colónele „Gazetei", cá unu simplu si micu omagiu de grandiós'a opera ce astepta miscamentulu instructiunei si culturei poporale pre intensulu terenu numitu granitiarescu.

Observu, cá dupa indeplinirea misiunei comisariloru se va convocá una adunare generale, carea va trece in revista fructele si efectele misiunei cum si altele m. m. etc. — Papiu msp.

AUSTRO-UNGARI'A. Vien'a. Archiducele Albrecht in Lemberg in Galiti'a tienù revista militaria. Astadi se pornesce la Przemysl spre a inspectiona fortificatiunile. Rusi'a inca fortifica dincolo de granitia cu totu adinsulu. Deci si cechii cu ocasiunea calatoriei archiducelui Rudolfu, si galitianii -si manifesta bucuri'a pentru restituirea autonomiei sperate, ceea ce e fermeculu popóreloru.—

Cerceiari asupra asiedlementeloru antice in Romani'a.

(Urmare.)

Plas'a Berhomete: Svoristea. — Incependu déra dela partea sud-vestica a districtului, adica din ocolulu Berhometelui, gasimu in comun'a Svoristea, situata pe malulu dreptu alu Seretului, dóue magure cu verfurile trunchiate, din cari un'a, numita Holi'a, este asiediata langa padure, la V. de satu; ea are 1284 metri periferiu la basa si 140 metri inaltime. Cealalta, numita Canmeghilo (óre nu Kamne-moghilo, ceea ce ar' insemná pe slavonesce movila de pétra?) este in padure spre S. V. de satu; ea are 1070 m. periferia la basa si 227 m. inaltime.

Piriulu negru. — Pe malulu dreptu alu Seretului, la média-di de tergulu Mihaileni, spre E. de catunulu Piriulu negru, se afla, pe muchea unui délu cu prundu, o movila lata, avendu numai unu stanjinu (2 m. 23) inaltime, éra spre N. de dens'a, alta movila mare, cu altele mai mici pe langa ea. Ómenii din partea locului spunu, ca tóte aceste movile suntu din timpulu unei batalii ce s'a datu la Hotinu.

Dersc'a. — Mai spre N., adica dincolo de délurile ce marginescu basinulu Seretului, in valile despre Buhaiu, se afla comun'a Dersc'a. La S. de satu este o magura mare de petrisiu, avendu pe dens'a dóue movile prapuste la midiulocu, de cate 7 palme (1 m. 95) inaltime fiacare; un'a este situata pe verfulu magurei; cealalta pe cést'a ei despre resaritu.

Totu in acea directiune, pe loculu numitu Berezn'a (pe slavonesce insemnéza locu cu mestécani) se afla unu siantiu ca de 70 prajini (468 m. 30) lungulu, de 6 stanjini (13 m. 38) latulu, si 2 stanjini (4 m. 46) adencu, ale carui capetaie dau, de o parte, in ap'a Buhaiulu si de cea alta in piriulu Buhaiasiulu; pamentulu din siantiu e aruncatu, in partea despre apusu; la midiuloculu lui se afla o curmatura. Dela siantiu inainte spre V., este o suprafacia plana quadrata, cuprinsa intre siantiu intre cele dóue garle, si intre o padure, care este spre apusu, improtiv'a siantiului. Intinderea acelei suprafecie este ca de 40 falci (572,000 m. □). In acelu locu se dice, ca ar' fi cesistatu inca din timpii paganiloru o cetate cu o pórta de feru spre resaritu, acolo unde se vede adi si curmatur'a siantiului.

Plas'a Hertiei: Ternauc'a. — Intre délurile spre média-di de tergulu Hertiei, in comun'a Ternauc'a, se dice, ca au ecsistatu odiniora, pe locuri siese, mai multe movile séu gorgane, cari cu timpulu s'au risipitu din caus'a aphanarei locuriloru prin cultura.

Pe délulu numitu Zamka, la apusu de satu, se dice asemenea, ca a fostu odiniora o cetate de péra, din care se vedu inca óre-cari urme. Numele chiaru de Zamka (dela slavonesce Zamok cetate, castela), care a remasu acestui délu, precum mai multoru altoru localitati in Romani'a, este o dovada, ca in acelu locu au fostu din vechime intaritari.

Movil'a Hartianului. — La an. 1865 s'a gasitu aici intr'o movila mare, care a datu si numele seu acestui catunu, spre E. de tergulu Hertiei, o sabia de feru ca de $2^1/_2$ coti (1 m. 60) lungime si 0m, 1 latime, muchi'a i era grósa si ruginita. D. Alecu Georgiu din Botosiani, fiindu atunci sub-prefectu, a lnatu acestu obiectu.

In piriulu Barânc'a, spre média-di de tergulu Hertiei, se dice, ca s'ar fi gasitu o bucata de pepturu de feru (cuirase).

Oroftian'a. — Intre ambele catune Oroftian'a de susu si Oroftian'a de diosu, pe malulu Prutului, la S. de celu d'antaiu si spre apusu de alu doilea, pe unu délu fórte inaltu, acoperitu cu padure, se vedu dóuesprediece siantiuri in lungime de cate 40 pana la 50 prajini (267 m. 60—334 m. 50), cu directiune dela N. spre S. si cuprindiendu intre ele unu spatiu ca de 4 falci (57.200 m. □). Acelu locu se numesce Cetatiui'a sasiloru.

Fundulu Hertiei. — In comun'a ce pórta acestu nume, la S. E. de tergulu Hartiei, pe unu délu cu padure spre média-di, se vede o inaltiatura de pamentu lunga ca de 100 stanjini (223 m.) si lata 70 stanjini (156 m.). Ea este taiata in curmezisu cu dóue siantiuri. In intrulu ei se gasescu caramidi, sgura si alte remasitie. Traditiunea dice, ca s'au urmatu aici batalii si ca loviturile erau pornite de pe altu délu ce sta improtiva, la distantia ca de 2000 metri, si unde s'au gasitu nisce bulgari de skija gauriti, ca de 20 oc'a (26 chilu) unulu.

Plas'a Prutulu de susu: Suhareulu. — Pe pól'a meridionale a délurilor, pe un'a din valile, din cari se formédza riulu Basieului, este comun'a Suhareulu; acolo, pe o campia despre resaritu, se afla trei movile, numite movilele Codrei. Un'a are 45 stanjini (100 m. 35) circonferintia la basa si 10 stanjini (22 m. 30) inaltime; celelalte dóue suntu inca si mai mici; au cate 25 stanjini (55 m. 75) impregiurulu basei si 6 stanjini (13 m. 38) inaltime.

Pomerl'a. — Comun'a Pomerl'a se afla mai spre apusu, in lunc'a Jijiei; la resaritu de satu, pe loculu numitu Ruginosulu, suntu si acolo trei movile asediate in directiune drépta; cea mai mare din ele are 3 stanjini (6 m. 69) inaltime si 16 stanjini (35 m. 68) periferia la basa; verfulu ei este ovalu si gauritu (fara indoiela de cautatorii de comori); celealalte dóue, egali intre ele, au abia 2 stanjini (4 m. 46) inaltime si 4 stanjini (8 m. 92) circonferintia la basa, si ele au verfulu de forma ovale.

In acésta comuna spre V., este unu délu padurosu numitu Délulu Comoriloru, unde se vedu o multime de gropi de diferite dimensiuni, facute de catra cercetatorii de comori de pe vremi.

Pe unu altu délu, disu Délulu Caramidiloru, cu suprafaci'a inclinata spre N. E., sapandu nisce ómeni la 1858, au gasitu o óla de lutu de forma lungueti'a, contienendu oseminte omenesci. Acea óla a fostu indata ingropata cu vreo 40 stanjini (89 m. 20 mai spre V.

Ibanesci. — Precum s'a aratatu mai susu, comun'a Ibanesci ocupa loculu celu mai culminante alu délurilorn ce se intindu de a lungulu malului dreptu alu Prutului; din acelu punctu, care domina totu judeciulu Dorohoiu, se pornescu spre média-di costisiele ce despartu valile Jijiei, Ibanesci si Basieului. Pe polsiulu lui muntosu, spre S. V. de satulu Ibanesci, este unu felin de délu artificiale séu magura colosale, avendu la basa o periferia ca de 2000 stanjini (4460 m.) si o inaltime ca de 250 stanjini (557 m.).

Ea este redicata in marginea unei paduri si formata din nisipu, petre mici si stanci aglomerate; de pe culmea ei vederea se destinde preste totu districtulu Dorohoiu si chiaru pana la Iasi si la Socév'a. Verfulu acestei magure este trunchiatu; elu presenta o suprafacia plana de forma rotunda, ca de 500 stanjini impregiuru (1115 m.), si pe dens'a se gasescu ruinele unei cetatiui, cuprindiendu ca vreo 40 stanjini (89 m. 28); in giurulu cetatii este unu siantiu circularin, care are inca $1^1/_2$ stanjini (3 m. 35) inaltime si 30 stanjini (60 m. 90) lungime in partile, unde elu mai ecsista, adica spre S. si E.; éra spre N. si V. malulu e surpatu si ripósu; Geran'a din siantiu se aréta a fi asvorlita din afara in intru. Pórt'a cetatiuei erá asiediata spre S.—S. E.; si dela dens'a se pornesce spre S. drumulu, care duce la satulu ce este astadi situatu pe cést'a magurei. La 30 stanjini (66 m. 90) spre N. de cetate este o redicatura de pamentu inaltiata ca de 3 stanjini (6 m. 69) de asupra cetatii; ea pare a fi servitu ca punctu de observare. Spre S. de cetatiuia, la distantia de 120 prajini (800 m.) este o alta movila, avendu 50 stanjini (111 m. 50) circonferintia la basa si 4 stanjini (8 m. 92) inaltime; de acolo se póte observa totu interiorulu cetatii.

Si mai departe, adica la $^1/_4$ de posta, in directiunea S.—S. E., mai este inca o movila de 52 stanjini (115 m. 96) circonferintia la basa si de 6 stanjini (13 m. 38) inaltime, cu o forma tunguiata; din verfulu ei se vede la movil'a precedinte si chiaru pana in pórt'a cetatii.

Despre cetatea cea mare de pe magur'a dela Ibanesci, traditi'a locale o crede din timpulu tatariloru; unii dicu inca cumca acolo a fostu monastire.

(Va urmá.)

Cronica esterna.

ROMANI'A. Bucuresci. Domnitoriulu cu famili'a se afla la monastirea Sinaia, aprópe de granitia.

Pregatirile pentru serbarea dela Putn'a nu se paru a fi pornite de entusiasmulu, care lu pretende o serbare atatu de eminentu nationale. Junimea romana academica cu deosebire bucovinenii si moldovenii ne voru documenta, pana in catu e inspirata junimea de importanti'a acestei serbari. —

In caus'a resilierei concesiunei strousbergiane e denumitu d. dep. Georgiu Vernescu, cá arbitru din partea gubernului, spre a decide cu arbitrulu concesionariloru. —

Se cetesce in „Monitoriulu“ de Vineri: „In mersulu trenului de marfuri, care s'a pornitu dela gar'a Filaretu Mercuri, s'a ivitu unu accidentu regretabile: trenulu contienea intre alte marfuri, si vagóne incarcate cu pocura. Ajunsu la Coman'a, o scurgere s'a declaratu la unulu din butóiele cu pecura. Siefulu trenului crediendu, ca acést'a nu presenta nici o gravitate, a continuatu drumulu spre Giurgiu. Ajunsu la chilometrulu 43, o esplosiune detunatória s'a produsu, si facará a cotropitu de odata siése vagóne, din cari trei incarcate cu pecura, unulu cu rapitia, altulu cu o trasura si furgonulu conductorului. Omenii trenului au reesitu a detasiá vagónele neaprinse, éra celelalte 6 au arsu cu deseversire.

N'a peritu nici unu omu, si circulatiunea trenuriloru a suferitu numai o intardiare de 2 óre.

S'a depusu imediatu o incheia in faci'a locului, asupra acestui accidentu, alu carui resultatu se va comunicá in deosebu.“ —

CAROLU I.,

prin grati'a lui Dumnedieu si vointi'a nationale,

Domnu alu Romaniloru.

La toti de facia si viitori sanetate!

Asupra reportului ministrului nostru secretariu de statu la departementulu agriculturei, comerciului si lucrariloru publice, Nr. 5805, pe langa care ne supune spre sanctionare legea votata de corpurile legiuitórie pentru resolvarea cestiunei drumuriloru de feru, concedate companiei doctorului Strousberg,

In virtutea art. 93 din constitutiune,

Amu sanctionatu si sanctionamu,

Amu promulgatu si promulgamu ce urméza:

L E G E.

pentru solutiunea cestiunei drumului de feru Strousberg.

Art. I. Guvernulu va urmari resilierea concesiunei din 21 Novembre (3 Decembre) 1868, acordata duciloru de Ujest si de Ratibor, comitelui Lehndorff si doctorului Strousberg, inaintea tribunalului arbitralu, provediutu prin acceasi concesiune, fara a intrerupe cursulu actiuniloru civili si penali deja deschise la Berlinu.

Art. II. Dupa resilierea concesiunei, guvernulu, cá mesura conservatória, va ingrigi de calea ferata necesplotabile si va esploatá calea ferata in partile esploatabile, punendu'o sub directiunea unui consiliu de administratiune, si fara cá acést'a se angajeze altfelin responsabilitatea statului.

Art. III. Aceste mesuri este autorisatu guvernulu a le luá si in casulu, candu in timpulu duratei procesului de realisare, doctorulu Strousberg si consortium voru abandoná esploatarea calei ferate.

Art. IV. Posesorii de obligatiuni voru fi incunosciintiati, prin tóte midiulócele de publicitate, ca suntu imediatu pusi in intardiare (mis en demeure) de a se constitui in societate de actionari indata dupa resilierea concesiunei, conformu art. 14 din acésta concesiune.

Acésta societate, din momentulu constituirei sale si luarei drumului feratu in esploatare, -si in asupra-i priutr'acést'a chiaru tóte drepturile cá si tóte indatoririle concesionariloru primitivi.

Art. V. Dupa resilierea acestei concesiuni si in casu candu posesorii de obligatiuni nu se voru constitui in societate de actionari in intervalu de 30 dile dupa sentinti'a de resiliare a concesiunei primitive, carei sentintia se va dá cea mai intinsa publicitate, atunci guvernulu va procede in modulu prevediutu de articulu urmatoriu.

Art. VI. Guvernulu, indata dupa resilierea concesiunei, facundu o justa si larga estimatiune a lucrariloru si a materialului ecsistentu in tiéra, va despagubi pe detentorii de obligatiuni cu sum'a ce va esi din acésta estimatiune.

Art. VII. Guvernulu, dupa resilierea concesiunei, séu in timpulu abandonarii liniei ferate de catra doctorulu Strousberg si compani'a, este autorisatu se faca tóte cheltuielele necesarie pentru conservarea si intretienerea liniei pana la cifr'a de 5 miliône lei, pe cari i va luá prin comptu curentu de cifr'a 9 miliône dela cass'a de depuneri si consemnatiuni.

Acésta lege s'a votatu de adunarea deputatiloru, in siedinti'a din 6 Iuliu, anulu 1871, si s'a adoptatu cu maioritate de 67 voturi contra 22 fiindu si 5 abtieneri dela votu.

Vice-presiedinte D. Cornea.

(L. S. A.) Secretariu P. Angelescu.

Acésta lege s'a votatu de senatu, in siedinti'a sa dela 7 Iuliu, anulu 1871, si s'a adoptatu cu maioritate de 20 voturi contra 7 si 1 abtienere.

Vice-presiedinte Al. Orescu.

(L. S. S. D.) Secretariu D. Florescu.

Facemu cunoscutu si ordonamu cá cele de facia, investite cu sigilulu statului si trecute in „Monitoriulu“ oficiale, se fia adresate tuturoru autoritatiloru administrative si judiciare, spre a le inscrie in registrele loru si a le observá intocmai.

Ministrulu nostru secretariu de statu la departementulu agriculturei, comerciului si lucrariloru publice impreuna cu d. ministru alu justitiei voru aduce la indeplinire ordonanti'a de facia.

Data in Bucuresci la 17 Iuliu 1871.

CAROLU.

Ministru secretariu de statu la depart. agriculturei, comerciului si lucrariloru publice Nic. Cretiulescu.

Ministru secretariu de statu la departementulu justitiei G. Costaforu. — Nr. 1365. —

Din FRANCI'A avemu telegramele urmatórie:

„Parisu 3 Augustu. Proiectulu de prorogare a puteriloru lui Thiers cu titlulu de presiedinte alu republicei si cu unu ministeriu responsabile va fi presentatu, probabilmente, in septeman'a viitória.

Unu reportu alu lui Mac-Mahon dice, ca in alu doilea asediu alu Parisului au fostu ucisi 83 oficieri si raniti 430; dintre soldati, 894 ucisi, 6024 raniti si 183 disparuti.

Diuariulu oficiale anuncia, ca subscriptiunea nóueloru actiuni ale drumului de feru austriacu se va deschide la Parisu, la Lyon, la Berlinu si la Francofurtu. Actiunile se voru eliberá in cinci versaminte semestrali, de cate 100 franci; cea d'antaiu versare se va efectuá dela 15 pana la 29 Augustu.

Parisu 3 Augustu. Diuariulu oficiale anuncia, ca Carolu de Remusat este numitu ministru alu afaceriloru straine in loculu lui Jules Favre, care a fostu descarcatu de functiunile sale dupa propri'a sa cerere.

Resultatulu complectu alu alegeriloru complementare ale municipalitatei Parisului este cunoscutu. S'au alesu 20 din list'a „Uniunei parisiane", 26 din list'a comitetului „Rue Turbigo", si doi candidati inscrisi in ambele liste.

Parisu 7 Augustu. In Poligny se aflara in Mercurea trecuta 2 nemti morti. Prusianii se inversiunara, alergara cetatea dealungulu vulnerandu si ciomagindu pe toti in trecere si vrea se aprinda orasiulu. Garnisóna se inmulti cu 800 ostasi. E teama de nóue conflicte." —

Prenumerantii „Gazetei Trans."

Transportu din Nr. 57 653 fl. 55 cr. v. a.

Tit. DD. Petru Popu vicariu foraneu alu Hatiegului	5	—	. .
„ Samuele Vlasa Laslo v.-protopopu Pocegei	5	—	. .
„ Georgiu Pop-Denusianu parochu romanu gr. cat.	5	—	. .
„ Ioane Nicolau par. gr. c.	5	—	. .
„ Sim. Bocsia protop. gr. c.	5	—	. .
„ Georgiu Macaveiu cancelistu sedriale . .	5	—	. .
„ Nicod. Cotisielu jude com.	5	—	. .
„ Sim. Balomiri jude regiu	5	—	. .
„ Vasilie Albini proprietariu	5	—	. .
„ Sabin'a Tobias proprietarésa	5	—	. .
„ Ioane Macelari'a propriet.	5	—	. .
„ Nicolau Popu par. gr. c.	5	—	. .
„ Ioane Capucianu v.-protop.	5	—	. .
„ Ioane Béla notariu com.	5	—	. .
„ Stefanu Porutiu preutu rom. gr. cat. . .	5	—	. .
„ Georgiu Popoviciu par. rom.	5	—	. .
Com. comuna Pintecu . .	5	—	. .

Sum'a: 738 fl. 55 cr. v. a.

(Va urmá.)

Cursurile

la bursa in 8 Aug. 1871 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl.	81	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 .	71½	. .
Augsburg	—	—	121 .	—	. .
Londonu	—	—	121 .	80	. .
Imprumutulu nationalu	—	—	59 .	50	. .
Obligatiile metalice vechi de 5%			69 .	50	. .
Obligatiunile rurale ungare			80 .	20	. .
„ „ temesiane			78 .	50	. .
„ „ transilvane			76 .	75	. .
„ „ croato-slav.			86 .	25	. .
Actiunile bancei	—	—	767 .	—	. .
„ creditului	—	—	287 .	10	. .

Deschiderea subscriptiunei de actiuni la institutulu de creditu si economii „ALBINA",

Concesionatu din partea inaltului ministeriu reg. ung. de agricultura, industria si comerciu cu datulu din 20 Iuniu 1871 Nr. 6727.

Capitalulu societatei consta din 300.000 fl. v. a. impartitu in 3000 actiuni de cate 100 fiorini.

Capitalulu acest'a se va puté inmulti de adunarea generala, cu aprobarea gubernului, prin alte serie de actiuni pana la diumetate de milionu fiorini.

In casulu unei emisiuni nóue, actionarii de mai inainte au antaietatea dreptului, de a primi in mesur'a actiuniloru ce posedu, actiunile seriei a dóu'a in pretiulu loru nominalu (§ 9).

Se punu deci acum la subscriere publica 3000 actiuni.

Conditiunile suntu:

1. La subscriere se respundu 10%, adica dela fiecare actiune 10 fiorini: Alte 20% se voru numerá la provocarea acestui comitetu si anume in 30 dile dela diu'a provocarei. Versamintele aceste se cuietéza prin adeverintie interimali.
2. Dupa respunderea a 30% se voru edá pe numele respectiviloru certificate de actiuni provediute cu cuponi de interese si de castigu.
3. Pentru coperirea speseloru dela inceputu se mai respunde cate 1 fiorinu de actiune, care se va incassá cu rat'a II.
4. Versamintele mai departe voru urmá conformu §-lui 10 din statute.
5. La casu, candu in terminulu pusu mai diosu resultatulu subscriereloru va trece preste 3000 actiuni, se va face o reductiune proportionala intre toti subscribentii.

Subscrierile se facu:

In **Sibiiu** in cancelari'a comitetului si la domnulu consiliariu Elia Macelariu.
„ Brasiovu la d. comerciante Ioane Padure.
„ Zernesci la d. protopopu Ioane Metianu.
„ Fagarasiu la d. v.-capitanu distr. Ioane Codru-Dragusianu.
„ Blasiu la d. profesoriu Ioane M. Moldovanu.
„ Sebesiu la d. secretariu judiciale Ioane Paraschivu.
„ Orasti'a la d. advocatu Dr. Avramu Tincu.
„ Hatiegu la d. comerciante Nicolau Petroviciu.
„ Dev'a la d. advocatu Dr. Lazaru Petcu.
„ Baiti'a la d. inspect. scolasticu Iuliu Bardosi.
„ Bai'a de Crisiu la d. protonotariu Sigismundu Borlea.
„ Abrudu la d. advocatu Mateiu Nicola.
„ Alb'a Iulia la d. senatoru magistr. Alecsandru Comanescu.
„ Turd'a la d. advocatu Dr. Ioane Ratiu.
„ Clusiu lu d. jude singularin Iosifu Popu.
„ Gheri'a la d. inspectoru de banca Ioane Muresianu.
„ Desiu la d. advocatu Gabriele Manu.
„ Siomcut'a mare la d. ablegatu dietale Ladislau Buteanu.
„ Naseudu la d. directoru gimnasiale Dr. Ioane Lazaru.
„ Reginulu Naseusu la d. advocatu Mihailu Orbonasiu.
„ Tergu Muresiului la d. comerciante Iosifu Fulep.
In Sighisiór'a la d. archivariu magistr. Ioane Siandru.
„ Mediasiu la d. advocatu Ioane Popa.
„ Timisiór'a la d. consil. de scóle in pens. Dr. Pav. Vasiciu.
„ Lugosiu la dd. Dr. Aureliu Maniu si Constantinu Radulescu, advocati.
„ Caransebesiu la d. secretariu episcop. Ioane Bartolomeu.
„ Oraviti'a la d. advocatu Simeone Mangiuca.
„ Panciov'a la d. locotenente in pensiune Ioane Balnesianu.
„ Orsiov'a la d. proprietariu Vasiliu Popoviciu.
„ St. Miclausiulu mare la d. protopopu gr. cat. Vincentiu Grozescu.
„ Versietiu la d. pract. de advocatura Ioane Siepetianu.
„ Aradu la d. vice-comite Sigismundu Popoviciu.
„ Világos la d. notariu opidanu Ioane Moldovanu.
„ Lipov'a la d. comerciante Davidu Simonu.
„ Pecic'a romana la d. notariu N. Filimonu.
„ Beiusiu la d. advocatu Parteniu Cozma.
„ Oradea mare la d. proprietariu Nicolau Diamandi.
„ Sigetulu-Marmatiei la d. advocatu Dr. Ioane Mihali.
„ Cernautiu la d. profes. gimn. Ionu a lui Georgie Sbiera.
„ Pest'a la d. advocatu Florianu Varga.
„ Vien'a la d. comerciante B. G. Popoviciu.

La cancelari'a acestui comitetu in Sibiiu se primescu subscriptiuni si din provincia prin posta séu prin telegrafu cu tramiterea valórei prescrise totu prin posta.

Subscriptiunea este deschisa pana la 30 Octobre a. c., ér' cu diu'a acésta se va inchiá.

Statutele societatei cum si blanchete de subscriere se aflu depuse in biroulu comitetului cum si pela toti representantii nostri din afara. Actionarii primescu statutele gratis, ér' altii cu 20 cruceri esemplarielu; blanchetele de subscriere se dau gratis.

Cancelari'a comitetului este in Sibiiu, strat'a Macelariloru Nr. 110, unde suntu a se adresá tóte scrisorile.

Sibiiu in 1-a Augustu 1871.

Comitetulu fundatoriu.

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.